

Byggnästen

Tidning till medlemmar i Byggnads Väst årgång 4, nr 1, mars 2013

Bergfast bygge

Sid 8-9

Läs också:

Nya avtal på gång sid 6-7

Föräldraledig sid 10

Säg ifrån! sid 11

Lärning på golv sid 13

BYGGNADS

Ett telefonnummer för fackliga frågor

010-601 10 00

Direktnummer till anställda på www.byggnads.se/vast

Sista utrop för sommaren

Vila, bad, fiske, vndring över berg och äng. Listan kan göras lång över möjligheter till rekreation i omgivningen kring Byggnads Västs fyra fritidsbus. Anmäl intresse av att hyra i sommar. Men gör det direkt.

Medlemmar i hela Byggnads Väst kan även i år anmäla intresse av att hyra en vecka under den ljusa årstiden (12 maj-15 sept). Veckovistelserna då, under mellan- och högsäsong, lottas ut bland dem som anmält intresse.

Talongen för intresseanmälan finns att skriva ut på Byggnads Västs hemsida, byggnads.se/vast under rubriken *Fritidsbus att hyra. Senast den 15 mars* måste din anmälan ha kommit in till Byggnads Väst, att: Yvonne Andersson, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG.

Kan du inte skriva ut talongen ring direkt så skickar vi hem den.

Övrig tid på året kan medlemmar enstaka dagar, helger eller veckor. Då finns det ofta i alla fall något hus ledigt.

Har du frågor eller vill boka annan tid än sommaren, kontakta Yvonne Andersson, 010-601 13 88.

Stugorna på Gullholmen ligger i utkanten av stugbyn, med utsikt över klippor och hav.

Priser 2013	Tanum	Gullholmen
Högsäsong (9/6-18/8)	5.500 kr/v	4 500 kr/v
Mellansäsong, (12/5-9/6 och 18/8-15/9)	3 650 kr/v	2 900 kr/v
Lågsäsong (1/1-12/5 och 15/9-31/12)	2 150 kr/v	1 650 kr/v
Helg (fred- sönd endast lågsäsong)	1 200 kr	1 000 kr
Dag (endast lågsäsong)	600 kr	500 kr

Byggnads Väst frågar

**Rasmus Blom, vvs-mon-
tör, NVS Installation AB,
Lidköping**

Vad hoppas du på för förbättringar i ditt avtal?

Bättre reseavtal

Hur blir vi fler medlemmar i Byggnads? Mer diskussioner och prat, "synas" Vilken politisk fråga ska Byggnads engagera sig i? Skyddsvallarna, dvs a-kassa m m

Omslagsbild: Majviks Bygg AB "äter" sig in i berget i Mölnlycke. Läs om detväl samarbetade laget på sid 8 och 9.

A-kassan

Telefon: 010-601 18 00

E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider

Ersättning, medlemskap och avgifter

Månd - fred: 9 - 11

Utlandsarbete

Månd, onsd och fred: 9 - 11

Omprövning eller överklagan

Månd - fred: 9 - 11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog

Kassakort skickas till: Byggnads a-kassa, FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36, 930 88 ARJEPLOG

Byggnads Väst har fem kontor.

Ring, maila eller kom på besök!

Alla kontor

Tel: 010-601 10 09

Medlemsservice: 010-601 14 14

Mail: vast@byggnads.se

Göteborg (regionkontor)

Olof Palmes Plats 1 (vid Järntorget)

413 04 GÖTEBORG

Fax: 031-774 33 77

Borås

Magasinsg 10, 2 tr

504 35 BORÅS

Fax: 033-12 06 48

Halmstad

Andersbergströmen 104

302 55 HALMSTAD

Fax: 010-601 13 98

Skövde

Box 417 (Besök: Torggatan 18, vån 3)

541 28 Skövde

Fax: 0500-44 75 09

Trollhättan

Swedenborg Center

Lasarettsvägen 9

461 52 TROLLHÄTTAN

Fax: 0520-48 92 99

Öppettider på kontoren:

Månd - torsd 8-12, 13-16, fred 8-12

(8-12 även dag före "röd dag"/afton)

Obs! Skövde Må-to 9-12, 13-15, fred 9-12

Har du svårt att komma dessa tider?

Ring! Vi hittar en tid som passar bättre.

Telefontider på samtliga kontor:

Månd - torsd: 8-12, 13-16

Fred: 8-12, 13-15 (Medlemsservice 8-12)

Tidningen Byggvästen

utkommer med fyra nummer per år

Adress: Byggvästen, Olof Palmes

Plats 1, 413 04 GÖTEBORG

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson

Redaktör; text & foto (om ej annat anges):

Marie Thegerström, 010-601 14 39,

marie.thegerstrom@byggnads.se

Redaktionskommitté detta nummer:

Tomas Emanuelsson, Sture Pet-

tersson, Martin Johansson, Anders

Kööhler och Charlotte Bejmyr.

Tryck: Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB

Ordföranden har ordet

Vi är mitt uppe i avtalsrörelsen när du läser detta. Kanske, förhoppningsvis, är den över för Byggbavtalet och vi har fått ett avtal där vi kan fokusera på att få ordning i vår bransch.

Det som skett på arbetsplatserna under de senaste åren är en resa bakåt i tiden. Arbetsgivare tar inte ansvar för dem som arbetar på företaget. Även de stora företagen utnyttjar arbetare från östra Europa som trälar. Ja, trälar, livägna, som tvingas arbeta för mycket låga löner och under vidriga förhållanden. Jag vet att ni hört detta förut. Tyvärr kommer vi bli tvungna att tjata om detta tills de som styr förstår hur det ser ut på många arbetsplatser.

Under de avtalsförhandlingar vi haft/har, har vi lagt fram ett öppet förslag till arbetsgivaren där vi vill skapa ordning och reda. Förslaget är snarare en fråga om hur vi tillsammans ska få ordning på villkoren och att företag verksamma i Sverige följer ingångna avtal.

Texten lyder:

Byggnads tar idag ett stort ansvar för att upprätthålla ordning och reda på byggarbetsplatserna och skapa en god och säker arbetsmiljö. Varje dag sker ett viktigt fackligt arbete på arbetsplatserna för att följa upp så att villkoren enligt kollektivavtalen efterlevs. Detta är nödvändigt för att skapa ordning och reda på byggarbetsplatser och konkurrensneutralitet mellan företag. Vi vill därför införa regler i avtalet som förstärker kontroll och praktisk hantering för att skapa ordning och reda i byggbranschen.

Vad tror du arbetsgivarna säger? Jag vet inte i skrivande stund, vi får se. Följ avtalsförhandlingarna på byggnads.se, om du har möjlighet.

Byggnads a-kassa tvingas höja avgiften på grund av ökande arbetslöshet bland medlemmarna. Det är med sorg jag ser att fler och fler blir arbetslösa och att vi drabbas av den lågkonjunktur som stora delar av världen råkat ut för.

Inte nog med att det är en tragedi för den enskilde att tvingas gå på a-kassa. Det är också ett väldigt slöseri med resurser. Friska och skickliga arbetare

och tjänstemän går hemma i stället för att arbeta och tjäna pengar. Det är ekonomiskt vansinne. Pengar ska omsättas för att skapa nya jobb och pengar.

För tillfället har vi regeringar runt om i Europa som bara ser en lösning, nämligen underbudspolitik. D v s att vi sänker våra löner så att välbeställda får billigare priser på varor och tjänster. Det s k två tredjedelssamhället.

Istället borde man stimulera marknaden för att få pengar att växa. Målet är full sysselsättning där alla bidrar till att få samhället att fungera. Och att ingen lämnas på vägen dit.

Så, tillbaka till full sysselsättning! Klarar vi det kan vi bygga upp välfärdssystemen igen, en bra sjukförsäkring, a-kassa, sjukvård för alla o s v. Det måste vara våra politiska mål!

Tillbaka till avtalen, vad tror du händer om vi kastar avtalen "i papperskorpen"? Får vi då ha kvar heltid, arbete på dagtid, lediga helger, hyfsad lön som vi kan påverka, en arbetsmiljö som är någorlunda, bodar att klä om i, ersättning för resor till och från jobbet, traktamenten vid arbete på annan ort?

Ja, de frågorna måste vi ställa oss när fler och fler väljer att ställa sig utanför facket. Vad tror du?

Fråga på din arbetsplats om alla är medlemmar. Om vi är många medlemmar kan vi behålla de avtal vi byggt upp i över 100 år.

*Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads Väst*

Kort och gott

Arbetslösheten

Den 31 jan 2013 var 3 860 personer inom byggbranschen (många yrken inte bara inom Byggnads avtalsområdet) i Västra Götaland öppet arbetslösa eller i program (jobb- och utvecklingsgarantin, ungdomsgarantin, arbetsmarknadsutbildning eller arbetspraktik). Därav var 1 208 lärlingar (881 under 25 år). I Hallands län var motsvarande siffror 605 personer öppet arbetslösa eller i program, varav 240 var lärlingar (181 under 25 år).

Arbetslös? Betala a-kassan!

En och annan a-kassemedlem har missat ersättning vid arbetslöshet för att man trott att avgiften skulle dras från den kommande ersättningen. Det gör den inte. Betala alltså a-kasseavgifter även om du är arbetslös.

Nya avgifter

A-kasseavgiften höjs med 40 kr till 235 kr/mån fr o m 1 mars 2013 och Byggnads maximala (för den som tjänar från 30 500 kr/mån) medlemsavgift är fr o m 1 jan 2013 495 kr/mån.

Byggsemestern

Byggsemestern 2013 är, i större delen av Byggnads Väst, preliminärt förklarad till v 28-31. I Halland, utom Kungsbacka, tas fyra veckor ut under perioden v 27-32 (preliminärt).

På utbildning

Björn Mikkelsen, träarbetare på Calles Byggnads i Skövde AB, går en facklig utbildning på Byggnads Väst. I tolv veckor följer han Byggnads verksamhet. Han är huvudsakligen placerad i Skövde.

Byggmaskinmässa

Den 12-15 mars 2013 hålls Byggmaskinmässan på Svenska Mässan i Göteborg. Entré och info bygg-maskiner.se

Pensionärsmöten

Sista vårmötet för PRO Byggnads, Göteborg i Byggnads Västs studiolokaler, Heurlins Plats 9, Göteborg: **26 mars kl 11. Årsmöte samt information om byggnationen i Göteborgsregionen.** Frågor, Bertil Abrahamsson, 031-26 69 97

Vadå kollektivavtal?

Kollektivavtal bit och kollektivavtal dit. Det är mycket prat om kollektivavtal i fackliga sammanhang. Det finns många viktiga skäl till det.

Kollektivavtalen innehåller regler och överenskommelser som påverkar i princip allt som har med ditt arbete att göra. Lön. Arbetstidsförkortning. Reseersättning. Traktamente. Anställningsskydd. Hjälp vid tvister. Och mycket mer. I Sverige är det oftast inte lagen som bestämmer utan "Den svenska modellen" bygger på just kollektivavtalens innehåll. Ett innehåll som under lång tid tagits fram genom regelbundna förhandlingar mellan fack och arbetsgivare. Och kraften i avtalet för Byggnads medlemmar är helt beroende av att många är medlemmar och därmed kan "försvara" avtalet.

Men kollektivavtalens förmåner gäller bara om du arbetar på en arbetsplats där företaget tecknat kollektivavtal med Byggnads. Om arbetsgivaren saknar kollektivavtal har Byggnads små möjligheter att hjälpa dig, fastän du är medlem. Är du lärling räknas inte heller dina arbetade timmar in i lärlingstiden. Ta därför aldrig ett arbete hos en

arbetsgivare som saknar kollektivavtal.

Finns det inget kollektivavtal måste du själv förhandla om dina villkor. Sannolikheten är stor att du inte får samma förmåner som kollektivavtalet har. Utan kollektivavtal är den enbart vissa lagar som gäller. När det gäller t ex semesterlagen innehåller avtalen dessutom bättre villkor.

Kolla med Byggnads Väst om arbetsgivaren har avtal. Ha gärna företagets organisationsnummer tillgängligt. Du kan få hjälp med att gå vidare för att få till ett kollektivavtal på arbetsplatsen. Frågor? Jesper Carlsson 010-601 13 92.

Det mesta som är viktigt på jobbet finns bestämmelser om i kollektivavtalen.

Miss inte att ta ut din arbetstidsförkortning

Alla Byggnads avtal innehåller rätt att ta ut arbetstidsförkortning som ersätts med utgående lön. Antal timmar och intjänandeperioder varierar dock.

Byggavtalet har 34 timmar, intjänandeperiod 1 april- 31 mars

Plåtavtalen, VVS- och Kylavtalen har 37 tim, intjänandeperiod 1 jan -31 dec.

Entreprenadmaskinavtalet har 34 tim, intjänandeperiod 1 april- 31 mars

Glasavtalet har 36 tim, intjänandeperiod 1 jan-31 dec

Ledigheten tas ut i överenskommelse med arbetsgivaren. Ej uttagen arbetstidsförkortning ska ersättas med utgående lön.

Det är skönt att vara ledig. På den här arbetsplatsen, Gothia Towers i Göteborg kan byggnadsarbetarna använda arbetstidsförkortning och gå direkt från jobbet till en hotellvistelse.

Du kan göra bättre genom att kunna bra

Om du är ny eller gammal medlem eller inte medlem alls, kom på en träff en dag. Och få användbar kunskap.

Ikorta pass får du bli a veta vad det innebär att vara medlem i facket. Deltagarnas frågor och intressen styr dagens innehåll en hel del. Det kan handla om t ex uppsägning på grund av arbetsbrist, löner, arbetsmiljö...

Många "bensträckare" hålls. Lunch och fika serveras förstås.

Och du som väljer att anmäla dig behöver alltså inte vara medlem. Men du är naturligtvis välkommen att bli.

Först till kvarn gäller vid anmälan. Träffarna blir alltmer populära. Men det finns många tillfällen att välja på.

Följande datum finns kvar i vår.

Göteborg: 12 april, 17 maj

Trollhättan, 17 april, Skövde, 24 april,

Borås, 15 maj och Halmstad, 22 maj

Eller bli ett gäng och boka en egen dag.

Specialutbildning för rörläggare

VVS-montörer som vill lära mer om hur de kan förbättra sin lön är välkomna på kurs, tre tillfällen ca kl 14-18.30. Våren 2013 hålls kursen i Göteborg, när ca tio personer har anmält intresse. Anmäl dig och ställ frågor till Parham Pour 010-601 14 32

Om du tillhör en "mindre" yrkesgrupp och vill gå en kurs med deltagare med samma yrke, hör av dig. Det kan troligen ordnas. Kontakta någon av dem vars namn finns i rutan här nedan.

Detta gäller vid facklig kurs

Du har rätt till ledighet för fackliga studier om du meddelar din arbetsgivare senast 14 dagar innan kursstart.

Ersättning lämnas för förlorad arbetsförtjänst i form av ett skattefritt stipendium på 808 kr/dag.

Anmälan kan ske via mail:

fackligutbildning.vast@byggnads.se eller via telefon 010-601 10 09. Fråga efter Gunilla Haag, Tomas Nilsson eller Jack Rolka. De svarar också på frågor

Exklusivt för medlemmar

Besök Byggnads hemsida, www.byggnads.se. Där kan du logga in som medlem med person- och medlemsnr (finns på Byggnadsarbetarens sista sida).

DU behövs på fackligt möte !!!

Varje enskild medlem tillhör någon av Byggnads Västs 30 medlemskretsar. Du också! Bostadsorten avgör vilken krets som är din. På möten i medlemskretsarna får medlemmar den information som ofta efterfrågas. Och här kan man ta upp frågor om vad man vill förändra på jobbet och i facket. Lita inte på att någon annan gör detta. Välkommen på möte!

Kontaktpersoner och eventuellt mer info finns på hemsidan, www.byggnads.se/vast (klicka på Medlemskretsar) eller ring närmaste Byggnadskontor se sid 2. De medlemskretsar som inte har "annons" här kan ha lagt in på hemsidan.

Bengtstors/Ed

Torsd 18 april kl 16.30
Restaurang Tjuren, Ed

Lysekil

Onsd 20 mars kl 18.30
Lysekils Folkets hus

Trollhättan

Onsd 17 april kl 17.30
Swedenborg Center, Trollhättan

Uddevalla

Torsd 23 maj kl 18
Båten Brita, Thulekajen, Uddevalla.
Anmälan, 010-601 14 28. Först till kvarn!

Vänersborg

Tisd 7 maj kl 18.30
Nygatan, Vänersborg

Åmål/Mellerud

Torsd 25 april kl 18.30
ABF-lokalen, Åmål

Strömstad

Möten efter önskemål. Ring 010-601 14 23

Lidköping

Månd 11 mars kl 18.30
Läktarsalen, Folkets hus, Lidköping

Mariestad

Tisd 9 april kl 19
Byggnads lokal, Komministerg 16,
Mariestad

Skara-Götene

Onsd 27 mars kl 18.30
HSB: s samlingslokal, Skara

Vara

Månd 29 april kl 18.30
Rosa huset, Vara

Östra Skaraborg

Månd 18 mars kl 17
Club Boule Bonbon, Mariesjövägen 7
(vid bilprovningen), Skövde. Anmälan senast 15 mars, 0706-53 27 00 eller 0702-68 15 24

Borås

Månd 22 april kl 18
Byggnads kontor, Magasinsg 10, Borås.

Mark

Onsd 24 april kl 18
ABFs lokaler, Fredenborgsg, Kinna

Vårgårda/Herrljunga

Torsd 16 maj kl 18
Plats meddelas på hemsidan (se ovan)
Eller ring 0703-77 26 90/010-601 13 85

Tranemo

Torsd 25 april kl 18
Fokus, "Folkets hus", Limmared

Alingsås

Torsd 18 april kl 17.30
ABF:s lokaler, S Strömg 15, Alingsås

Centrum, Göteborg

Onsd 24 april kl 17
Byggnads Västs studielokaler
Heurlins Plats 9, 4 vånGöteborg

Härreda

Tisd 12 mars kl 17
ABF-huset, Mölnlycke

Kungsbacka/Mölndal

Onsd 17 april kl 16.30
Mölnbals Folkets hus

Västra Göteborg

Onsd 24 april kl 17
Byggnads Västs studielokaler
Heurlins Plats 9, 4 vån, Göteborg

Halmstad

Onsd 12 juni kl 18.30
Fackens hus, Halmstad

Varberg

Torsd den 18 april kl 18.30
Folkets hus, Varberg
Varbergs Bostads AB om bostadsbyggande i Varberg nu och i framtiden

Hylte

Onsd 15 maj kl 18.30
Smålandsstenars hemvärnsgård
Bågskytte

Förtroendemannaklubb

Byggnads Västs klubb för VVSare som har ett fackligt uppdrag i Göteborg med omnejd, har möte i Byggnads Västs lokaler i Göteborg 8 april kl 17.

Regionfullmäktigemöte

Byggnads Väst har regionfullmäktigemöte (årsmöte) 23 mars 2013 kl 10 i Folkets hus vid Järntorget i Göteborg. Regionfullmäktige består av ca 250 valda medlemmar. De bildar Byggnads Västs

högsta beslutande församling.

Medlemmar är välkomna, som åhörare, i mån av plats och efter anmälan, 010-601 14 26. Bland annat ska regionens styrelse väljas.

Oviss om framtid

Då har vi lagt vår regions första verksamhetsår bakom oss. Ett år som innehöll mycket arbete och en avtalsrörelse med en av de längsta konflikterna som Byggnads medverkat i. Nu är det avtalsrörelse inom Byggnads alla avtalsområden igen. Ska vi återigen tvingas ta till konflikt för att arbetsgivarna ska lyssna på vad medlemmar vill?

Jobbpakten kan bli en extra ingrediens i avtalsrörelsen. Förhandlingarna om jobbpakten har pågått länge mellan regeringen, LO och Svenskt Näringsliv (SN). Huvudsyftet har varit att lösa hur arbetsmarknaden kan öppnas för unga.

Utgångspunkten har varit att regeringen skjuter till resurser för att parterna på arbetsmarknaden och branscherna tillsammans ska hitta konstruktiva lösningar. Exempel kan vara introduktionsanställningar, bättre matchning, utbildningsinsatser, validering av kunskap, generationsväxling med handledarstöd eller ett utökat lärlingssystem. Lösningarna skulle vara branschspecifika inom ramen för kollektivavtalen.

I jobbpaktsförhandlingarna ingick också att frysa delar av de förändringar i arbetsrätten som regeringen planerat samt att öppna för nytt huvudavtal mellan LO och SN. LO och regeringen var överens när SN hoppade av.

Byggbranschen har ett fungerande system för att ta hand om ungdomar/gymnasieelever. Parterna har tagit ansvar. Men i Byggavtalet finns ingen uppgörelse med Sveriges Byggindustrier, BI, om nytt utbildningsavtal. Kan det bli nu när SN dragit sig ur? Eller har BI samma omtanke om ungdomar som SN visat sig ha?

Jesper Carlsson, avtalsansvarig Byggnads Väst

Vi tecknar avtal: Jan Nyqvist, Rickard Kronlid, Hans-Erik Lidén, Dan Berggren, Mats Gröndahl, Anders Johansson, Anders Karlsson, Parham Pour Bayramian, Ronny Karlsson, Tomas Lundin, Tomas Sundqvist, Bengt Karlsson och Bengt Eriksson.

Ring 010-601 10 09 eller hitta direkt-nummer på byggnads.se/vast

Byggavtalet hetast nu

I dagarna ska det nya Byggavtalet vara färdigförhandlat. Om fack och arbetsgivare kommer överens.

Iskrivande stund (en bit in i februari) har förhandlingarna bara mjukstartat. Fack och arbetsgivare har bytt krav/yrkanden för några av Byggnads åtta avtal. Och tonen i samtalen är fortfarande avvaktande.

De yrkanden Byggnads lämnat innan förhandlingarna var i korthet:

Byggavtalet

Byggnads står bakom det alla LO-förbund kommit överens om, löneökning med 2,8 % för alla som tjänar 25 000 kr och mer. Alla som tjänar mindre än 25 000 kr ska få löneökning med minst 700 kr/mån.

De gemensamma kraven innehåller också ett försäkringspaket och ett föräldrapenningtillägg, ett tillägg på 10 % av den lön man skulle haft. Antalet dagar ska öka till 180 dagar.

Ordning och reda bland underentreprenörer

Byggbranschen har problem med att alldeles för många underentreprenörer används. Huvudentreprenören har inte kontroll över alla underentreprenörskedjor. Underentreprenörer kan vara oseriösa och o m kriminella. Arbetsmiljön drabbas och säkerhetsrisker kan uppkomma. Vi kräver en fungerande branschöverenskommelse.

Urval av övriga krav

Likabehandling av inhyrd personal
Arbetstidsförkortning, ytterligare 6 tim, totalt 40 tim/år
Ökning av semesterlön/semesterersättning
Arbetsmiljöcertifiering

Byggnads kompletterande avtalskrav i korthet (i urval)

Förändringar i prestationslön avseende resultatlön.

Byggserviceverksamhet utmönstras ur avtalet.

Prestationslönenämnden upphör.

Införa regler som förstärker kontroll och praktisk hantering för att skapa ordning och reda i byggbranschen.

Glasavtalet

Följer huvudsakligen Byggavtalet. Ett ytterligare uttryckt krav är:

Bodbestämmelser enligt Byggavtalet

Plåtavtalen

Följer i huvudsak Byggavtalet. Ytterligare uttryckta krav är

Individuell lön utmönstras ur avtalet

Bodbestämmelser enligt Byggavtalet

Övriga avtals krav släpptes efter denna tidning gick till tryck. Läs kraven och mycket mer på: www.byggnads.se/verksamhet/kollektivavtal

Byggnads Västs representanter i förhandlingsdelegationerna är:

Tomas Emanuelsson (Bygg), Dan Sundström (Bygg och Entreprenadmaskin), Dan Berggren (Glas), Lars-Göran Eriksson (Plåt) och Jesper Carlsson (VVS)

Frågor till Jesper Carlsson, 010-601 13 92

Avtalen löper ut och nya ska helst vara färdigförhandlade:

Byggavtalet: 28 februari 2013

VVS- och Kylavtalen: 31 mars 2013

Plåtavtalen: 31 mars 2013

Glasavtalet: 31 mars 2013

Entreprenadmaskin: 30 april 2013

Följ vad som händer på byggnads.se

Byggnads Väst frågar

Dan Thor, träarbetare, Asplunds Bygg i Falköping

Vad hoppas du på för förbättringar i ditt avtal?

Mer arbetstidsförkortning.

Hur blir vi fler medlemmar?

Besöka små/medelstora företag.

Vilken politisk fråga ska Byggnads engagera sig i? Arbetsrätten, att LAS följs.

Byggnads Väst frågar

Christer Larsson, träarbetare, Dalsjöfors, Olofsson Bygg & Entreprenad AB

Vad hoppas du på för förbättringar i ditt avtal?

Högre lön och mer arbetstidsförkortning.

Torbjörn Hagelin är förberedd, bl a har han försökt sova mycket, på kommande nattmanglingar. En del förhandlande kommer att ske vid det här bordet.

Vi får slåss för varenda grej!

Torbjörn Hagelin är spjutspets för Byggnads när nya avtal ska förhandlas fram. Han är ny i rollen men ingalunda ny i sammanhanget.

Det är mycket, konstaterar Torbjörn i hissen upp till sjunde våningen på Byggnads förbunds kontor där han delar rum med övriga i Byggnads ledning. Många vill ha ett ord med honom när han jäktad går i korridoren. Men framme i rätt samtalsrum lägger han in en snus. Och blir närvarande.

Torbjörn är timmerman (stockholmska för snickare som tar hand om det "grova" som form, stomme och tak). Han är också lagbasen som via fackliga uppdrag blev ombudsman på avdelningskontoret på Gotland 1995 och han är förbundsanställd sedan 2001. Under långa perioder på den "resan" har avtalsbiten varit hans ansvarsområde. I somras valdes han av kongressen till avtalssekreterare efter Torbjörn Johansson som nu har samma roll på LO.

Drivkraften för Torbjörn Hagelin är att han vill kunna göra arbetslivet bättre för medlemmarna. Men han vill att medlemmarna ska förstå att årets

avtalsrörelse är svår. Det är en vikande arbetsmarknad där varsel och uppsägningar duggar tätt.

- Då är det svårt få igenom yrkanden. Det finns en tendens att det blir en kris inför varje avtalsrörelse, känner han.

Men det är alltså inte bara att gå in och säga vad man vill ha.

- Tror vi att arbetsgivaren självmant skulle gett oss arbetstidsförkortning, nästan att sitta och äta, anställningstrygghet, resor till och från arbetet? Det kommer inte av sig självt! Inte utan strid!

- Våra motparter tror istället att lägre löner och otrygga anställningar ska motverka arbetslösheten.

Avtal, som innebär lönesänkningar har skrivits. Det viftar Torbjörn bort.

- Sänkt lön är helt främmande för Byggnads.

Under februari har parterna för Byggnadsavtalet, Byggnads och Sveriges Byggin dustrier (BI), träffats allt tätare. Utöver ökad arbetstidsförkortning och lönenivåerna, som följer LOs samordning (se sid 6), är en arbetsmiljöcertifiering en oerhört viktig fråga. Byggnads ska ha en godkännanderoll.

- Det ska inte behöva omkomma en

byggnadsarbetare i månaden.

Många byggare slits även ut eller skadas och kan inte arbeta till 65 års ålder.

Om huvudentreprenören får ansvar för hela arbetsplatsen skapas bättre ordning och reda. Det är också en tung fråga att driva. Liksom likabehandling av inhyrd personal så att det inte uppstår en lönekarusell nedåt. Vidare pratar man om arbetstidens förläggning, lärlingars chans att komma ut på arbetsmarknaden, trängselskatt...

- En del frågor kan vara ett pedagogiskt problem förklara. Man ska förstå sambanden ute på bygget, vill Torbjörn.

För om många medlemmar ställer upp bakom Byggnads krav då vet arbetsgivaren att många är beredda att konflikta. Det blir en maktfaktor. Torbjörn anar att Byggnads kanske kommer att behöva varsla om konflikt i vårens avtalsrörelse.

Torbjörn ber också medlemmar att sprida förståelse hos "tredje man".

Under tiden förbereder han sig. Idrott är ett stort intresse (han är AIKare) och han håller sig i trim med t ex cykling, simning och löpning. Allt varje vecka.

- För jag vill komma i mål med avtalet med ett godtagbart resultat.

Större byggen på gång

Här redovisas exempel på de större arbetsplatser som arbetsgivarna, enligt gällande avtal, har anmält till Byggnads Väst nov 2012-jan 2013.

Bergman & Höök Byggnads AB

Ombyggn kontor, Katrinerov, Göteborg

Byggnads AB Tornstaden

Nyprod lägenh, Tunnländsg, Göteborg

Dandanell Byggnads AB

Tillbyggn församlingshem, Mölndal

AB Fristad Bygg

Nyprod vårdboende, Kelving, Borås

Johansson & Rehn Byggnads AB

Nyprod fryslager m m, Hjällbo

Per Jacobsson Byggnads AB

Nyprod lägenh, Stenungsund

NCC Construction AB

Nyprod kontor, Kaplansg, Skövde

Tillbyggn livsmedelsfabrik, Smögen

Nyprod lägenheter, Fjällbacka

Olofsson Bygg & Entreprenad AB

Ombyggn kontor till lägenh, Borås

Peterson & Hansson Bygg AB

Nyprod gruppboende, Falkenberg

Sefa Byggnads AB

Nyprod handelsplats, Älvängen

Skanska Sverige AB

Nyprod restauranger, Liseberg, Gbg

Nyprod bro m m Sävveån, Gbg

Tommy Byggare AB

Nyprod evenemangshall m m, Alingsås

Wäst-Bygg AB

Nyprod lägenh, Mentorsv, Varberg

Byggnads Väst frågar

Bengt-Göran Johansson,
betongarbetare, Artigs Bygg AB, Lidköping

Vad hoppas du på för förbättringar i avtalet?

För att få förbättringar i avtal om lön, anställningsformer, semesterlagar, arbetsmiljö o s v måste vi skicka "hem" Reinfeldt och Company. Genom alla tider har högern röstat nej till alla förslag om förbättringar.

Hur blir vi fler medlemmar?

Vi måste jobba på att vi stödjer varandra i både med- och motgång. Facket det är vi medlemmar och vi blir starkare om vi strävar åt samma håll.

Hitta byggnytt på byggnads.se

Bergsklättring och bepi

Upp mot trädtopparna ska de växa, bostadshusen i Mölnlycke. Majvik Bygg AB bygger. Bakom det namnet gömmer sig "gamla bekanta".

Slutet av januari lyser fortfarande Adventsljusstaken i byssjan. Falukorv och makaroner till frukost värmer frusna byggnadsarbetarkroppar. Det är kallt ute. Men trivsamt inne.

Majvik Bygg AB hette tidigare, förkortat, Göteborgsbyggen AB. De som jobbar är desamma. Och de känner varandra väl.

- Vi är arbetskraftsinvandrare, halvdanska, vi kommer från Varberg.

Av tolv snickare på firman kommer nio från Varberg. Även lärlingen Johan Kuylenstjerna är Varbergsbo.

- Under 25 år har vi varit ett år i Varberg och ett år i Båstad, annars har vi varit här, konstaterar Tomas Larsson.

Här, det är i Göteborgstrakten. Just nu är det i Mölnlycke en dryg mil utanför Göteborg. Majviks Bygg AB ska uppföra två huskroppar som ska fästas mot berget och de tre översta våningarna ska förskjutas upp på plattan

Den planerade bebyggelsen. Majviks Bygg AB bygger de två husen längst till höger.

ovanför. I dagsläget har de nått våning tre och fyra av totalt sju. Radion skrälar för fullt. Valven är glashala av rimfrost vilket orsakar ont i höfterna hos byggarna som får gå på ett speciellt sätt för att inte halka. Annars är snön en större "fiende" än kylan när de ska gjuta. Vilket de gör på "gammalt" sätt.

- Vissa apparater har uthyrningsfirman bara till oss, berättar Lars Svahn.

- Vi använder lösformning, allt utom trapporna är platsgjutet. Prefab är dyrt. Vår chef tjänar pengar på att bygga på detta sättet. Det

blir billigare i längden.

- Andra börjar titta på att bygga på det här sättet igen, berättar Jan Ingvarsson medan han jämnar ut formolja.

Man gjuter också ihop byggnaderna med berget. Bygget äter sig in i alla håligheter, se bild ovan. De hålrum som då bildas mot berget fylls med leca och makadam. Det blir på det sättet inga passager bakom husen.

Inte bara chefen tjänar pengar. Även byggarna brukar bli nöjda. Lars Svahn är lagbas och vet att alla håller koll på

Jan Ingvarsson sätter väggform och kör kran, Henrik Sablin lägger valv, Tomas Larsson armerar, Jerry Eriksson river stämp och Lars Svahn är lagbas och armerar mot berg på detta bygget. Alla är, liksom de andra i laget specialiserade på sina arbetsuppgifter. Men de hanterar det mesta på bygget. Det brukar ge bra resultat vid ackordsmätningarna.

trövade byggmetoder

vad de gör.

– Ingen sätter heller ut åt oss. Vi läser på ritningen ihop med platschefen (som är ”världsbäst”) och går ut och genomför.

Laget snackar på rasterna, delar upp arbetsuppgifterna, stämmer av var tolfte vecka och jobbar hårt. Men lugnt.

Faktaruta Hönekulla By

Majvik Bygg AB bygger 33 lägenheter i två huskroppar på vardera sju vån
Byggherre Studor Projektutveckling AB
Byggsumma 51 mkr
Byggstart 1 oktober 2012
Inflyttning dec 2013 och febr 2014

Lars Svahn är den som hanterar gjutningarna mot berget. Armeringen på ett ställe tar ca två dagar. Dubbar sätts i berget och injekteras in.

Under 2013 kommer tio elever från Lidköping att bli bjudna på resa, mat och boende av Swedish American Foundation

Elever bygger hus i USA

Inte alla byggelever får chans att använda sin kunskap borta i USA. Men några i byggklasserna på De la Gardie gymnasiet i Lidköping får.

Lidköpings kommun och Rockford, Illinois, i USA har ett avtal som bl a inkluderar utbildningssamarbeten. Sammanlagt, sedan 2009, har 38

elever hjälpt till att bygga tre hus som en del av en upprustning i ett bostadsområde, Svenskt kulturarv och utbildning bidrar till en hållbar framtid i Rockford. Svensk byggt teknik och miljöarbete överförs. Unikt i USA är t ex treglasfönster, vägg tjocklek, svenskt isoleringsmaterial och golvvärme.

Vinn fyra trisslotter

Vad föreställer bilden? Svaret kan lämnas via mail, se nedan. Brev eller kort går förstås också bra. Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först ur mail/brevhögen. Vinnare i Byggvästen nr 4, 2012 blev Mattias Wall, Alingsås. Rätt svar: Russin.

Skriv före 31 mars 2013 till: Trisslottävlingen, Byggvästen, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG eller marie.thegerstrom@byggnaads.se (glöm ej namn, adress och person- eller medlemsnummer).

Man vill ju vara med sitt barn

Joel Lundin valde att ta ut föräldraledighet trots att sonen Bill fortfarande är liten. Annars hade han i princip missat hela babyperioden.

En liten, liten människa, med stora upptäckande ögon, välkomnar lätt lutad mot ryggstödet på den grå soffan. Bill, snart sex månader, är på väg att lära sig sitta. Lite senare visar han att han också håller på att vänja sig vid att äta vanlig mat. Joel matar med morot och potatis som Bill inte helt problemfritt smaskar i sig.

I nära tre år har Joel Lundin varit anställd på Hökerum Bygg AB. De första åren hade företaget byggen igång i Göteborg men på senare tid har de "tagit slut". Det har inneburit att Joel fick följa med till jobb i Stockholm under en period. Och alldeles nyligen har han fått byta till en arbetsplats i Malmö.

- Då åker jag på söndag eftermiddag och kommer hem torsdag kväll. Jag får inte kvällarna med familjen. Och jobbar man 100 % känner man sig slutarbetad när man kommer hem och behöver sova ett dygn.

Joel märkte alltså att han fick avstå alldeles för mycket av Bills framsteg. Han bestämde sig för att ta ut föräldraledigt på halvtid redan nu även om sambon Therese fortfarande ammar. De tar ut föräldraledigt varannan vecka.

Joel har, i alla fall inte ännu, märkt av några reaktioner på sin "ledighet" från arbetsgivare och arbetskamrater.

Joel Lundin arbetar i Malmö varannan vecka och är föräldraledig varannan vecka.

Han känner till, tack vare en facklig kontakt, att kollektivavtalet innehåller rätten till en tids föräldralön.

En förlängning av den perioden till 180 dagar är ett av yrkandena i årets

avtalsrörelse (se sid 6). Att det även finns en premiebefrielseförsäkring för att inte missa avtalspension visste Joel inte. Det innebär mycket nytt att få barn.

- Livet är förändrat väldigt mycket.

Föräldralön

Jobbar du på en arbetsplats med kollektivavtal ska din arbetsgivare betala dig föräldralön på 10% av utgående lön en tid. Beroende på anställningstid betalas föräldralönen ut under två till tre månader. Du kan läsa mer i ditt kollektivavtal, finns på byggnads.se. Prata med din arbetsgivare och bevaka att du får föräldralönen. Den innefattar ej de sk pappadagarna.

Premiebefrielseförsäkring

När du arbetar sätter arbetsgivaren, som har kollektivavtal, in pengar till din tjänstepension, **4,5 % av din lön** om du är över 25 år. Det sker inte när du får föräldrapenning.

Den här försäkringen tar över arbetsgivarens inbetalning till din tjänstepension. Men du måste ansöka. Läs mer på afaforsakring.se, Försäkring vid föräldraledighet

Föräldrapenning

Vid gemensam vårdnad har föräldrar rätt till 240 dagar var med föräldrapenning. Av dessa är 60 dagar med sjukpenningnivå reserverade (kan ej överlätas) för var och en av föräldrarna.

Under barnets första år kan föräldrarna ta ut föräldrapenning för samma dagar, s k dubbeldagar. Varje dag tas då två föräldradagar ut.

Läs på forsakringskassan.se

Vill till unga plåtslagares SM

I januari kämpade plåtslagarelever i regionens gymnasieskolor om att få delta i SM för unga plåtslagare. Efter instruktioner skulle de tillverka en plåtkonstruktion. Bästa bidraget i varje klass skickas för bedömning. Sex elever i landet får tävla i SM 26 april. [Läs pvf.se](http://Läs.pvf.se)

Bild: Henrik Fager

Simon Falk, Kattegattgymnasiet i Halmstad

Bild: Bengt-Eriksson

Joachim Longum, Bräckegymnasiet i Göteborg

Värsting

Bild: Anders Karlsson

Inte tillstymmelse till fallskydd har de här killarna. De har gått upp på ett tak med en lutning som borde få varje byggnadsarbetare att tänka till. Fall hör till det som orsakar flest och mest allvarliga olyckor på byggarbetsplatserna. Acceptera inte jobb utan fallutrustning och utsätt dig inte för risken själv.

Dags att tycka till

Många medlemmar har synpunkter på hur Byggnads som organisation fungerar. Hör du till dem som har idéer om hur du vill förändra så är det dags att berätta hur du vill ha det nu. För det är nu medlemmar kan lämna förslag som ska skickas till Byggnads kongress i juni 2014. Demokratiska processer, varje medlem ska kunna få framfört sina förslag, tar tid.

Därför är det dags att agera nu om

du vill medverka till en ännu starkare, stoltare och tryggare fackförening.

Besök ditt kretsmöte (se sid 5 eller byggnads.se/vast under *Medlemskretsar*) nu under våren. Där kan deltagarna hjälpas åt att skriva förändringsförslag, s k motioner. De ska vara Byggnads Väst tillhanda senast i samband med semestern i år.

Har du frågor ring 010-601 10 09, förklara ditt ärende så blir du kopplad.

Ulf, här med Morgan Karlsson, arbetar nu fullt.

Ulf väntar fortfarande

Ulf Hjalmarsson, arbetsskadad medlem som vi skrev om i förra numret, har överklagat Försäkringskassans (FK) omprövningsbeslut till Förvaltningsrätten. Ulf får fortsätta avvakta besked om sin ersättning under sjukskrivningen.

Personlig skyddsutrustning

Arbetsgivaren är skyldig att göra en ordentlig riskanalys innan arbete påbörjas. Kan betryggande skydd mot ohälsa eller olycksfall inte nås på annat sätt ska personlig skyddsutrustning användas. Det står i lagen. Detta innebär *inte* att arbetsgivaren kan hänvisa till personlig skyddsutrustning innan han åtgärdat ett arbetsmiljöproblem.

Arbetsgivaren ansvarar för att rätt skyddsutrustning finns och att den anställda är informerad om de risker arbetet innebär. Han/hon ska också veta hur utrustningen används och dess begränsningar. Vad behöver man tänka på innan man inhandlar skyddsutrustningen? Det finns stora kunskapsluckor vid val av skyddsutrustning. Det vanligaste är att man är dåligt uppdaterad på vilka krav som ställs och vad som finns på marknaden.

Företagen sätter ofta ett pris på hur dyra skor man får plocka ut. Detta är fel. Det finns inga begränsningar på vad personlig skyddsutrustning får kosta. Utrustningen ska vara personligt utprovad, vara funktionell och passa användaren. Den får användas om den:

- är ändamålsenlig i förhållande till de risker den är avsedd för utan att den leder till ökad risk.
- är anpassad till förhållandena på arbetsplatsen
- är anpassad till aktuella arbetsställningar och arbetsrörelser
- är anpassad till arbetstagarens hälsotillstånd
- passar bäraren efter nödvändig justering

Mikael Holmqvist,
Regionalt skyddsombud

Tjänstledig

Hans Stevander är till innevarande mandatperiods utgång tjänstledig, deltid, pga politiskt uppdrag. Övrig tid är han regionalt skyddsombud på Byggnads.

Regionala skyddsombud i Väst

Morgan Karlsson, Daniel Hell, Roger Sjöblom, Anders Karlsson, Hans Stevander, Mikael Holmqvist, Tomas Lundin, Ronny Karlsson, Stefan Bengtsson, Lennart Björnkvist, Hans-Erik Lidén, Ring 010-601 10 09 eller hitta direktnummer på www.byggnads.se/vast

”Stor sten som föll från axlarna”

De är förvånade själva. För att de skulle bli så stolta över sina erövrade yrkesbevis hade varken Mikael Ekström eller Daniel Johannisson trott.

Hela Tjörn badar i sol. Den når ända hin i byssjan utanför Skärhamn där två nöjda träarbetare, anställda på Dan Lindberg Bygg AB, konstaterar fördelarna med att ha ett yrkesbevis.

- Det finns fler valmöjligheter och du känner dig mer komplett. Du kan faktiskt söka dig vidare, säger Daniel.

Ett annat tungt skäl är lönen. De byggnadsarbetare som saknar yrkesbevis benämns ”Övrig arbetstagare”. På ackordsjobb får de bara ut 88 % av den lön som de med yrkesbevis får.

Både Mikael och Daniel saknar sk grundutbildning (byggprogram på gymnasieskolan) men har jobbat flera år, över 10 000 timmar, på olika byggen.

- Det är på bygget man lär sig.

Deras erfarenhet berättigade dem att få

göra det sk yrketeoretiska provet, YTP.

De låg på latsidan lite men tog till slut kontakt med Byggnads Väst. Där fick de instruktioner om hur de skulle förbereda sig. De gjorde testprov på datorn.

- Vi pluggade tre helger tillsammans

När det var dags för provet tog det drygt tre timmar för dem. God tid tyckte de och de klarade nästan full pott. Plugandet gav resultat. De tyckte också att de lärde sig en del om till exempel arbetsmiljöregler och andra sätt att bygga.

- De flesta vill ha yrkesbevis men det ska finnas ork. Men ger man sig fan på det så löser man det, säger Mikael.

Han vill att det ska stå i denna artikel att arbetsgivaren självklart ska stå för kostnaden och att den som gör provet ”ska ha betalt”. Det är en konkurrensfördel att personalen har yrkesbevis. I många upphandlingar är detta ett krav.

- Yrkesbevis är värt hur mycket som helst, säger de stolta träarbetarna.

Hur man gör

Byggnadsarbetare som saknar Grundutbildning kan efter mellan 6 000 och 10 000 arbetade timmar (yrket avgör) göra ett Yrketeoretiskt prov, YTP. Medlemmar i Byggnads Väst kontaktar närmaste verksamhetskontor, se sid 2, och bestämmer en tid för provet.

Innan provtillfället får den som ska göra provet flera övningsprov på mail.

Fyra timmar är avsatt för provet, det är gott om tid. Man måste ha 65 % rätta svar men får inte ha under 50 % på någon del av provet.

Provet kan göras elektroniskt (1600 kr, resultat meddelas direkt) eller på papper (2 000 kr, resultat inom 1-2 dagar). Reservation för prisändring.

Dyslektiker kan få stöd med t ex frågeförståelse.

Läs på byn.se (Utbildning & Yrkesbevis)

Mikael Ekström och Daniel Johannisson visar sina noga putsade yrkesbevis. Med ett sådant får de större värde och frihet på arbetsmarknaden.

"Viktigt visa framfötterna"

Oliver Brink är golvläggarlärling med ungefär ett år kvar till att bli fullbetald. Han har råd till nya lärlingar.

En för Oliver ny sorts stora, svarta E-plattor agerar ryggestöd medan han skalar sin frukostapelsin. Plattorna, som påminner om pusselbitar, ska läggas ut i den stora gymlokal där Oliver och hans kollega gör iordning golvet. Medan de väntar på en stor skiva till slipmaskinen vill Oliver ge nya lärlingar råd.

- Det är viktigt att visa att man är framåt men inte komma in och tro att man är bäst. Och att komma i tid på morgonen, säger han.

Han har ganska nyligen flyttat till ny anställning i Göteborg från jobb på en golvfirma i Uddevalla.

- I mindre städer får man testa på allt och åka på olika småjobb. Det blir mer varierande. Men man tjänar bättre här nere, småler han.

Oliver Brink valde, efter en del funde-

rande, golvläggaryrket och går därmed i sin morfars fotspår.

- Han tyckte jag skulle plugga vidare.

Olivers arbetade timmar skrivs in i en bok för att ha ordning på när de olika lönestegen uppnås. Nu står han på 75 %-steget men avancerar snart till 88 %. Hans nuvarande företag vill att han ska övergå till rapportering via data.

Sista året har Oliver jobbat på ackord. Något han inte är helt nöjd med.

- Det är synd med ackordet. Man ska lära sig men man får inte kosta. För då är det de andra som får "betala".

Han skulle tycka att någon form av lärlingstillägg skulle vara bra. Plus att någon utses att ha hand om lärlingar.

- Firmor borde se till vem man sätter lärling med, känner han och tillägger.

- Om dom ställer upp för en ställer man upp för dem.

Vilket han medvetet försöker göra.

- Det är inte så lätt att få jobb nu.

Oliver Brink tar tag och börjar slipa golvet så snart utrustningen blivit komplett. I bakgrunden syns han arbetskamrat den här dagen, Nathan Fletcher.

Om och för lärlingar

Anders Johansson är en av Byggnads Västs ombudsmän som har hand om lärlingar. Han menar att lärlingens handledare måste vara intresserad av att lära ut. Både hur man betar sig på bygget, som att komma i tid, och hur man utför olika moment.

- Han ska också ta "det svåra samtalet" om lärlingen inte sköter sig. Hjälpa honom/henne in i gemenskapen. Lärlingar är vår framtid.

Till lärlingen säger Anders

Arbeta bara i företag som har kollektivavtal. Dina timmar räknas inte om du jobbar i företag utan avtal

Anmäl tillsammans med arbetsgivaren till Bygginstrins Yrkesnämnd (BYN) att du ska ha lärlingsbok (förs numera via datorn). Upprätta lärlingskontrakt.

Ha ordning på tiderna du jobbar och skriv upp i almanacka vad du gör.

Kolla och spara dina lönespecifikationer. Får de inte plats hemma, släng annat istället.

Vid prestationslönejobb (ackord/resultlön) får laget 10 - 23 kr/tim (löneform avgör) som läggs till premielönesumman som ska fördelas (Bygg)

Lärlingsstegen för trä-, betong-, mur- och golv

1-2299 tim	55 %
2300 - 2799 tim	60 %
2 800 - 4 300 tim	65 %
4 301 - 5 500 tim	75 %
5 501 - 6 800 tim	88 %

Läs i alla avtalen på byggnads.se

Byggnads Väst frågar

Erik Lord, vvs-montör, Radiator VVS AB, Mariestad

Vad hoppas du på för förbättringar i ditt kollektivavtal?

Att Byggnads krav om att "löneökning ska utgå generellt" går igenom och längre föräldralön.

Hur blir vi fler medlemmar i Byggnads? Fortsätta utnyttja rätten till fackliga utbildningar och föra informationen vidare till arbetskamrater.

Vilken politisk fråga ska Byggnads engagera sig i? Arbetstidslagen, för att inte kunna schemalägga arbetstiden.

Veta mer om lön och ackord

Om du vill börja arbeta på ackord kontakta *Conny Johansson*, eller *Jesper Carlsson*.

Har du intressefrågor om de olika löneformerna kan du också höra av dig till Jesper eller Conny.

Ring 010-601 10 09 och sök den du vill nå.

Mer statistik

Mer fullskalig statistik, alla mätningar de senaste tre månaderna, hittar medlemmar bakom medlemsinloggningen på *byggnads.se*. Ha person- och medlemsnummer (finns på Byggnadsarbetarens baksida) till hands

Politik är att vilja

Den 3-7 april 2013 har Socialdemokraterna valt att lägga sin partikongress i Göteborg.

Jonas Attenius, förtroendevald på Veidekke Entreprenad AB och styrelseledamot i Byggnads Väst, är ombud.

Några av frågorna som med säkerhet kommer att diskuteras är a-kassans förfall (knappt någon av Byggnads medlemmar får ut 80 % av sin inkomst vid arbetslöshet) och vinster i välfärden. När det gäller a-kassan har taket inte höjts på över tio år. Byggnads kongress tog år 2010 beslut om att verka för att 90 % av den arbetande befolkningen skulle få ut 90 % av lönen vid arbetslöshet.

Ställ upp 1 maj

I samband med politiska önskemål vill Byggnads uppmana medlemmar att delta i demonstrationerna 1 maj. Det är viktigare än någonsin.

Byggnads Väst frågar

Marcus Kristiansson, träarbetare, Skene, Olofsson Bygg & Entreprenad AB

Vad hoppas du på för förbättringar i ditt avtal?

Mer arbetstidsförkortning

Vilken politisk fråga ska Byggnads engagera sig i?

Att Sverige driver frågan politiskt i EU att svenska avtal ska gälla för alla som arbetar inom rikets gränser, så att utländska företag inte särbehandlas och löner dumpas i Sverige.

Vad medlemmar förtjänat

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kr/tim, vilket dessutom också höjer både semesterlönen och pensionen. Regionens högsta förtjänster, se nedan, talar sitt tydliga språk.

Frågor om statistik och prestationslön kontakta *Conny Johansson*, 010-601 14 13.

Prestationslönestatistik TBMA* 1 nov -12 – 31 dec 2012

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
1	Asplunds Bygg i Falköping AB	Floby, tillbyggnad lager	1 303 tim	244:68	Ackord
2	NCC AB	LNG Storage Tank, Lysekil	1 601 tim	225:38	Ackord
3	Sefa Betongentreprenad AB	Stenungstrand, Stenungstrand	4 244 tim	224:36	Ackord
4	Asplunds Bygg i Fkpg	Tågservicehall, Falköping	2 040 tim	222:86	Ackord
5	Backgårdens Bygg AB	Tjurstall, Skara	226 tim	222:49	Ackord
6	Backgårdens Bygg AB	Reppe, Lidköping	446 tim	220:80	Ackord
7	NCC AB	Jubileumskliniken, Gbg	1 000 tim	220:73	Ackord
8	Asplunds Bygg i Fkpg	Ekedal, etapp 1, Falköping	2 996 tim	219:60	Ackord
9	Llentab	Triada, Kungshamn	1 050 tim	219:03	Res**
10	Sefa Byggnads AB	Brf Alfa, Göteborg	4 096 tim	218:08	Ackord
11	Backgårdens Bygg AB	Coop/Systembolag, Skövde	448 tim	217:92	Ackord
12	Peab Sverige AB	Havren/Per-Andersg, Skövde	1 150 tim	213:66	Ackord
13	Gbg Fasadputs AB	Åkerbaret, Göteborg	3 647 tim	213:07	Ackord
14	Stenmarks Bygg Skaraborg AB	Tak Brf Falköpingshus, Falköping	1 306 tim	210:45	Ackord
15	GH Olofsson Bygg & Entreprenad AB	Pilspetsen Trandared, Borås	234 tim	214:50	Ackord

* TBMA=Trä Betong Mur Anlägg ** Resultatlön

Prestationslönestatistik övr yrken 1 nov -12 – 31 dec 2012

Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
VVS/Platt/Golv/Glas				
Kungälv's Rörläggeri AB	Bjurslätt's ÄBO, Göteborg	3 953 tim	247:55	Ackord
Kungälv's Rörläggeri AB	Preem, Göteborg	1 643 tim	192:09	Ackord
NVS Installation AB	Nordic Hangers, Trollhättan	242 tim	186:97	Ackord
Kakel & Byggkeramik i Falkenberg AB	Nygatan, Halmstad	11 tim	305:55	Ackord
Halmstad Kakelhus AB	Nordbanegatan, Halmstad	20 tim	262:67	Ackord
Kakel & Byggkeramik i Falkenberg AB	Tegelbruksv, Halmstad	26 tim	255:40	Ackord
Golvet Göteborg AB	Peab, Backaplan, Gbg	166 tim	304:05	Ackord
Georg Andersson Golv AB	Mollagatan, Borås	8 tim	293:97	Ackord
Sandå Sverige AB	A-ringen diverse, Halmstad	60 tim	287:72	Ackord
Kortedala Glasmästeri AB	Div arbeten, Göteborg	8 tim	189:09	Ackord
Kortedala Glasmästeri AB	Div arbeten, Göteborg	16 tim	174:25	Ackord
Göteborgs Glasmästeri & Bilrutor AB	Diverse, okt, Göteborg	1 276 tim	174:15	Ackord

Förstå det orange kuvertet

Nu får du som inte tidigare orkat engagera dig äntligen en chans att förstå vad innehållet i ditt orange kuvert egentligen betyder.

I dagarna får vi som bor i Västra Götaland och Halland de orange kuverten från Pensionsmyndigheten i brevlådan. Nu kan du få hjälp att förstå och sätta dig in i innehållet. Anmäl dig till en av Folksams informationsträffar runt om i regionen. Ta gärna med en arbetskamrat, fru/make/sambo...

Lättare förtäring och kaffe serveras.

Du som vill förbereda dig kan läsa en hel del på pensionsmyndigheten.se, klicka på *Så fungerar pensionen*

Trollhättan

Måndag 18 mars kl 18.30

Folksam, Föreningsg 10A, Trollhättan
Anmälan 0708-31 56 27 / 010-601 14 20

Uddevalla

Tisdag 19 mars kl 18.30

Folkets hus, Uddevalla, konferensrum 1, vån 2 (ingång Göteborgsv)
Anmälan 0708-31 56 27 / 010-601 14 20

Strömstad

Tisdag 26 mars kl 18.30

Folkets hus, Strömstad
Anmälan 0708-31 56 27 / 010-601 14 20

Skövde

Onsdag 27 mars kl 18

Byggnads, Torggatan 18, Skövde
Anmälan 010-601 14 20

Halmstad

Onsdag 10 april kl 17

Fackens hus, Andersbergstringen 104, Halmstad
Anmälan 0708-31 69 28

Borås

Tisdag 9 april kl 17

Folksam, Österlånggatan 69
Anmälan 0708-31 69 73

Göteborg

Torsd 11 april kl 16.45 (mötet börjar 17)

Ullevi Konferens, Göteborg
Anmälan 010-601 13 95

Den som hellre vill kan anmäla sig på mail (ej Halmstad, Borås och Gbg):
morgan.karlsson@byggnads.se

Maria Nilsson har efterträtt Agneta Adgård i Byggnads Västs medlemservice. Agneta gick i januari, efter över 40 år på Byggnads, i pension.

Kommer och går

Det har skett ett personalskifte i Byggnads Västs medlemservice.

Agneta Adgård har varit Byggnads trogen i en bra bit över 40 år. De senaste åren har hon pratat med många, många medlemmar eftersom en av hennes huvudsakliga arbetsuppgifter varit att hjälpa medlemmar tillrätta i bland annat avgiftsfrågor.

Agneta har nu gått i en välförtjänt pension och har lämnat över "stafett-pinnen" till Maria Nilsson som sedan december är anställd i Byggnads Väst. Maria har, liksom Agneta hade, sin arbetsplats på kontoret i Halmstad.

Läs mer om talongen nedan på nästa sida.

Vik och tejpa ihop!

Frankeras ej.
Byggnads
betalar portot.

Byggnads

Svarspost
20272998
110 19 STOCKHOLM

